

2019

EKONOMI- OCH VERKSAMHETSPLAN MED BUDGET FÖR 2019-2021

Lunds kommun

Innehållsförteckning

Inledning	4
Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Kommunens samlade verksamhet	6
Fem år i sammandrag	7
Vart går skattepengarna?	8
Vision, fokusområden och mål	9
<i>Lunds kommuns vision</i>	9
<i>Förhållningssätt</i>	9
<i>Fokusområden</i>	10
<i>Kommunfullmäktiges mål och indikatorer</i>	11
Styrmodell och ledningsprocess	14
<i>Styrmodell</i>	14
<i>Ledningsprocessen</i>	15
<i>Ekonomi- och verksamhetsplanens roll i ledningsprocessen</i>	16
Program för uppföljning av privata utförare	18
Förutsättningar för ekonomi- och verksamhetsplan	20
Nya lagar och förordningar	20
Trend- och omvärldsanalys	23
Långsiktig ekonomisk utveckling	24
Konjunkturläget	28
Ekonomiska förutsättningar 2019-2021	29
<i>Utveckling av skatteunderlaget</i>	29
<i>Befolkningsutveckling</i>	29
<i>Skatteintäkter och statsbidrag</i>	29
<i>Investeringsutrymme</i>	29
Allmänna förutsättningar	30
<i>Resultatutjämningsreserv</i>	30
God ekonomisk hushållning	31
Verksamheternas basuppdrag och ekonomiska ramar	32
Pedagogisk verksamhet	33
<i>Barn- och skolnämnd</i>	33
<i>Utbildningsnämnd</i>	33
Infrastruktur och miljö	34
<i>Teknisk nämnd</i>	34

<i>Byggnadsnämnd</i>	34
<i>Miljönämnd</i>	35
<i>Renhållningsstyrelse</i>	35
Vård och omsorg	36
<i>Vård- och omsorgsnämnd</i>	36
<i>Socialnämnd</i>	36
Kultur och fritid.....	37
<i>Kultur- och fritidsnämnd</i>	37
Politisk verksamhet.....	37
<i>Kommunfullmäktige</i>	37
<i>Kommunrevision</i>	37
<i>Valnämnd</i>	37
<i>Överförmyndarnämnd</i>	38
<i>Habostyrelse</i>	38
<i>Ekonomiska ramar</i>	38
Övrig gemensam verksamhet	39
<i>Kommunstyrelse</i>	39
<i>Servicenämnd</i>	40
Ekonomisk redogörelse	41
Resultatbudget.....	41
Finansieringsbudget	42
Nämndernas drift- och investeringsramar	43
Noter resultatbudget	45
Finansförvaltning	47
Pensionsförvaltning	48

Inledning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Möjligheternas Lund

Få kommuner har så goda förutsättningar som Lund. Vår tillgång till kunskapscentra och forskningsanläggningar i världsklass, ett näringsliv i framkant och till god infrastruktur skapar unika möjligheter. Det saknas dock inte utmaningar. En global ekonomi som förväntas försvagas kommande år, konkurrens om företagsetableringar och en skolverksamhet med behov av nya satsningar är några exempel på de utmaningar vi står inför. Lundakvintetten har därför valt att satsa på områden som kommer att ha en direkt och positiv effekt på Lundabornas vardag och framtidsutsikter.

Med kunskapen i centrum

Att vi ger våra barn goda förutsättningar att lyckas är av största vikt. Personaltätheten i förskolan behöver öka så att barngruppernas storlek kan minskas. De bästa lärarna ska välja att arbeta i Lund. Vi gör därför satsningar på att anställa lärarassistenter, förbättra elevhälsan, höja lärarlönerna och minska köerna till SFI. Genom att välkomna fristående skolor ökar vi dessutom valfriheten för våra elever och föräldrar. Samarbetet med Lunds universitet ska tas tillvara och utvecklas.

Ett Lund som möter näringslivet

Lunds konkurrenskraft måste förbättras. Fler arbetstillfällen behöver skapas och den kompetens som krävs för att ta dessa finnas inom vår kommun. Bara så kan välfärden värnas samtidigt som skatten hålls nere. Därför frigör vi mark för nya verksamheter både i Lunds stad och i de kringliggande tätorterna samtidigt som vi säkrar den goda åkermarken från exploatering. Vår service gentemot företag ska vidareutvecklas, både för företag som redan finns i vår kommun och för de som vill etablera sig här.

Lätt att ta sig fram

Miljövänliga elbussar är framtiden för Lunds kollektivtrafik och hållbara transporter ska premieras. Ingen mer spårväg ska däremot förberedas för under denna mandatperiod. Tillgängligheten för alla, oavsett om du är gående, cyklar, kör bil eller åker buss ska vara god. Därför ska antalet parkeringsplatser i stadskärnan inte minskas samtidigt som antalet cykelställ utökas.

En effektiv organisation

För att möta framtidens ekonomiska utmaningar, som skapas inte minst av den demografiska utvecklingen, och samtidigt försäkra att Lundabornas skattemedel används optimalt ska kvaliteten på den kommunala servicen utvecklas samtidigt som kostnadsutvecklingen kontrolleras. Därför behövs ett långsiktigt effektiviseringsarbete och tydliga politiska prioriteringar. Alla nämnder och förvaltningar ges därför i uppdrag att prioritera och effektivisera sitt arbete samtidigt som medarbetarnas kompetens och vilja att utvecklas tas tillvara.

Ett Lund för alla

I Lund är alla välkomna och har samma rättigheter och skyldigheter. Jämställdhets- och antidiskrimineringsarbete är därför centralt i alla kommunens verksamheter.

Att aktivt motverka arbetslöshet, barnfattigdom och socialt utanförskap är prioriterat. Här måste vi arbeta mer proaktivt snarare än reaktivt för att undvika att problem senare uppstår.

Det är inte endast bra för individen utan för hela samhället att upptäcka och åtgärda eventuella problem på ett tidigt stadi. Endast så får vi ett samhälle som hänger ihop och skapar möjligheter för människor att möta framtiden med tillförsikt. Lund behöver även förbättra arbetet med elevhälsan och därför gör vi en satsning på detta.

Lunds äldre ska alltid kunna känna sig trygga med omsorgen. Lundakvintetten välkomnar därför enskilda aktörer som vill etablera sig i kommunen samtidigt som vi kvalitetssäkrar all verksamhet, kommunal som enskild. Rätten att bo kvar hemma är en rättighet, men får aldrig bli en skyldighet. Vi har därför som tydlig målsättning att ingen över 85 år ska nekas att flytta till ett boende med högre trygghets- och servicenivå. Samtidigt ska maten, som för många äldre är dagens höjdpunkt, vara näringsrik och god. Vi gör även stora satsningar på att minska äldres ensamhet och undernäring, arbeta vidare med välfärdsteknologi och utveckla Habo Gård.

Att förbättra tryggheten och trivseln för alla Lundabor är grundläggande. Stadskärnan behöver därför bli mer levande och inbjudande till olika aktiviteter och evenemang. Lundakvintetten kommer att prioritera kommuninvånarnas trygghet och säkerhet. Bland annat kommer kommunala ordningsvakter att finnas på Lunds mest brottsutsatta plats kring Lunds Centralstation och kameraövervakning finnas på extra otrygga platser.

Vi höjer blicken

Lund ligger i en dynamisk storstadsregion med närhet till flera andra storstadsregioner. Vi ska därför öka ambitionerna och ta tillvara på de möjligheter som finns i såväl MalmöLundregionen, Greater Copenhagen and Skåne Committee och inom EU. Vi kan dock inte bara blicka mot världen utan måste även se till att hela vår kommun lever och använder sig av de möjligheter som finns. Därför kommer vi att lägga ett ökat fokus på utvecklingen av de kringliggande tätorterna och de östra kommundelarna.

För lundaborna ska det vara enkelt att leva klimatsmart och Lunds kommun ska vara ledande i miljö- och klimatarbetet.

Ett levande kulturliv och civilsamhälle gynnar oss alla. Fristående aktörer kan bidra till och utgöra positiva alternativ till kommunens arbete inom många verksamhetsområden. Vi inför även en musikcheck för att korta köerna till musikundervisning, så att fler ungdomar kan lära sig att spela ett musikinstrument samtidigt som vi värnar Kulturskolans verksamhet.

Med fokus på insatser som gör skillnad

Lund är en kommun i stark utveckling. Endast genom framsynthet och ett fokus på insatser som har mer än en symbolisk påverkan kan vi dra nytta av denna utveckling.

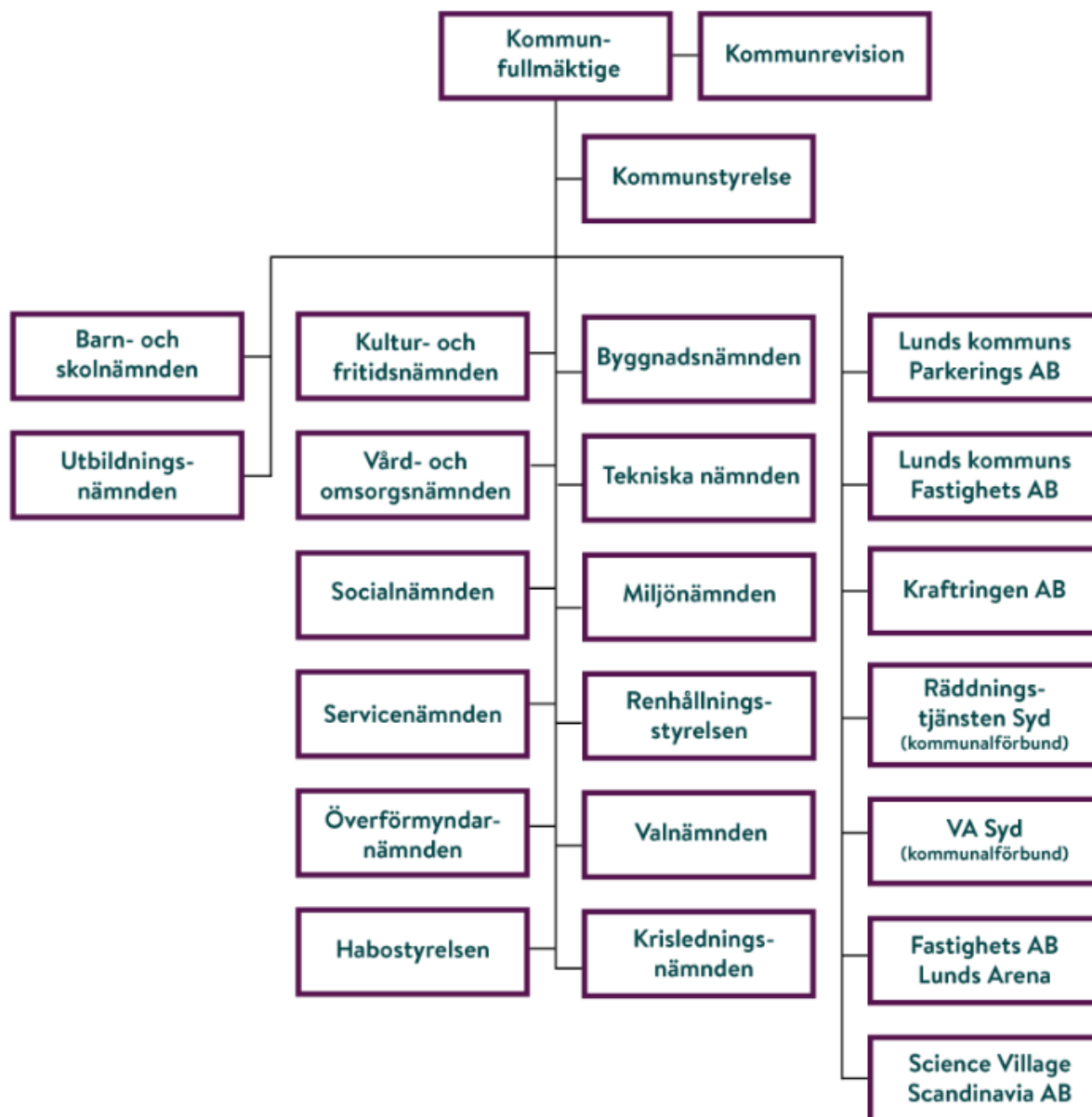
Lundakvintettens budget utgår från denna insikt i alla de prioriteringar som görs. Det är så vi möter framtiden på bästa sätt.

Philip Sandberg
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunens samlade verksamhet

Kommunkoncernen omfattar Lunds kommun med dess nämnder och styrelser, kommunalförbund samt företag som kommunen på grund av andelsinnehav har inflytande över. Kommunen har därutöver ett antal uppdragsföretag.

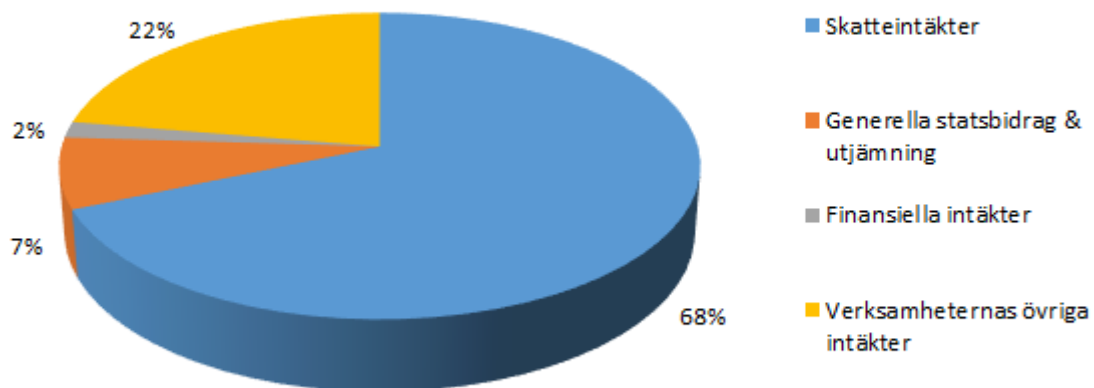

Fem år i sammandrag

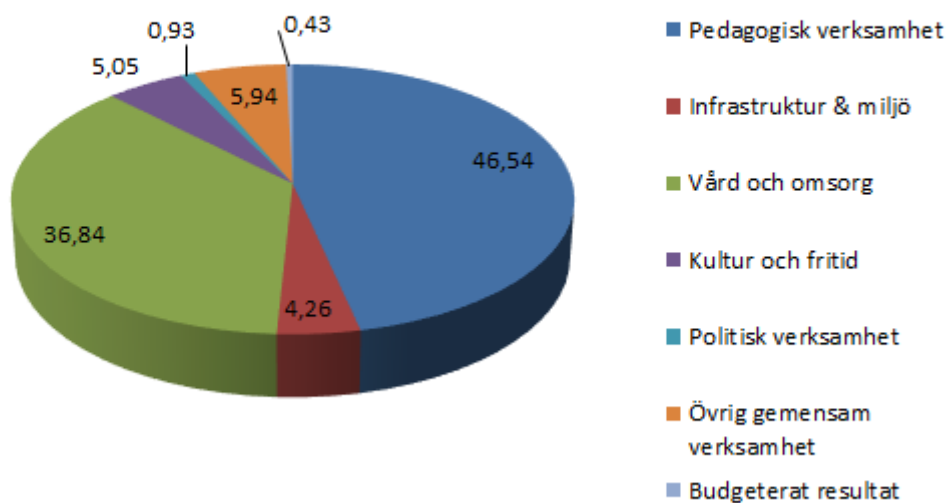
	2017	2018	2019	2020	2021
Allmänt					
Antal invånare per 31 december	121 274	123 360	125 522	127 701	129 435
- varav 0-5 år	8 021	7 959	8 049	8 110	8 217
- varav 6-15 år	13 802	14 186	14 443	14 680	14 852
- varav 16-18 år	3 478	3 759	3 962	4 198	4 280
- varav 19-64 år	75 950	76 846	77 952	79 114	80 028
- varav 65-79 år	15 114	15 549	15 885	16 162	16 348
- varav 80 år och äldre	4 909	5 061	5 231	5 437	5 710
Utdebitering av obligatoriska skatter och avgifter					
Kommunalskatt, kr	21,24	21,24	21,24	21,24	21,24
Landstingsskatt, kr	10,69	10,69	10,69	10,69	10,69
Begravningsavgift*	0,246	0,246	0,246	0,246	0,246
Driftsbudget					
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, mnkr	6 000	6 201	6 578	6 850	7 143
Verksamhetens nettokostnad, mnkr	5 924	6 245	6 615	6 825	7 078
Verksamhetens nettokostnad, tkr/inv	48,8	50,6	52,7	53,4	54,7
Finansnetto, mnkr	73	62	67	80	68
Finansiella jämförelsestörande poster	15	0	0	0	0
Årets resultat, mnkr	164	18	30	106	133
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	2,7 %	0,3 %	0,4 %	1,5 %	1,9 %
Finansieringsbudget					
Medel från den löpande verksamheten, mnkr	521	418	449	538	596
Medel för investeringsverksamheten, mnkr	-815	-1 310	-1 000	-1 000	-1 000
Medel från finansieringsverksamheten, mnkr	180	892	551	462	404
Förändring av likvida medel, mnkr	-114	0	0	0	0
Investeringsbudget, mnkr	787	1 310	1 000	1 000	1 000

Vart går skattepengarna?

Extern finansiering 2019

100 kronor i skatt till kommunen planeras för 2019 att användas enligt nedan

Vision, fokusområden och mål

Kommunens vision ska vara till nytta för alla som bor och verkar i kommunen. Den ska stimulera till ett utökat gränsöverskridande samarbete med andra organisationer och företag, för att tillsammans skapa en hållbar utveckling, och i ännu högre grad sätta Lund på kartan som en kommun som skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet.

Visionen ska fungera som en språngbräda och drivkraft för allt utvecklings- och förändringsarbete. Förhållningssätten ska ge alla medarbetare och beslutsfattare en riktning och vägledning i allt agerande.

Lunds kommuns vision

Lund skapar framtiden - med kunskap, innovation och öppenhet

I Lund har kunskap förändrat världen i mer än 1000 år. Nyttänkande och problemlösande ligger i vår natur. Vi hämtar kraft i historien för att tillsammans med andra skapa framtiden.

Lund är en plats där du kan vara dig själv, där du vill bo, utvecklas och bidra till framtiden. Här finns en unik kunskapskultur där olikheter berikar. Vi vågar tänka stort och visa handlingskraft. Genom öppenhet och tillit till varandra låter vi idéerna växa till hållbara lösningar på dagens och morgondagens utmaningar.

Tillsammans kan vi mötas, skratta och lösa världsproblem. Genom att visa vägen och inspirera andra visar vi att Lund är ett levande och ledande kunskapscentrum som gör skillnad. Då, nu och i framtiden. Här och i världen.

Förhållningssätt

Lyssna

Vi lyssnar och tar till oss kunskap som finns i Lund och i världen utanför. Öppenheten gör att vi får nya perspektiv, odlar innovationer, idéer och en stark demokrati.

Lära

Vi lär genom att lyssna, men också genom att vara nyfikna och skapa.

Vårt lärande driver utvecklingen och i en värld som är i ständig förändring bjuder vi in, testar nya tankar och lösningar och följer goda exempel.

Leda

Vi leder och vi visar mod och handlingskraft; vi genomför förändringar och tar initiativ. Vi verkar tillsammans med andra och drar nytta av varandras kompetenser, erfarenheter och våra olika uppdrag och roller. Tillsammans åstadkommer vi mer.

Fokusområden

Fokusområdena ska vara avgränsade och prioriterade övergripande målområde som ska ta kommunen i riktning mot visionen. Det kan adressera en särskild utmaning som kommunen har eller vara ett område som man vill uppmärksamma särskilt.

Under hösten 2017 och våren 2018 har kommunens ledningsgrupp och kommunstyrelsens arbetsutskott tillsammans arbetat nya fokusområden och mål. Tillsammans med representanter från förvaltningarna har sedan lämpliga indikatorer valts ut. Tillsammans med en genomgång av annan relevant information kommer årlig uppföljning och analys av fokusområdena och målen att göras.

Lunds kommuns fokusområden:

Kommunfullmäktiges mål och indikatorer

Fokusområden	Kommunfullmäktigemål	Styrande indikator	Mål 2019	Mål 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
Smartare Lund	<p>Vi vill att Lund ska ha utbildning i världsklass.</p> <p>Vi vill uppmuntra nytänkande och en stark innovationskultur i organisationen.</p> <p>Vi vill ta tillvara på den samlade kunskapen hos alla som bor, verkar eller vistas i Lund.</p>	Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesproven i SV, Sv2 och MA, hemkommun, genomsnittlig andel (%)	79		78,4	78,7
		Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser), hemkommun, andel (%)	89		87,6	87,8
		Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun, andel (%)	90		88,17	89,62
		Gymnasieelever med examen inom 3 år, yrkesprogram kommunala skolor, andel (%)	75		69,59	75,22
Höjd kvalitet och gott bemötande	<p>Vi vill bidra till bättre service och höjd kvalitet i verksamheten.</p> <p>Vi vill öka tillgängligheten och alltid ge ett gott bemötande.</p> <p>Vi vill öka kommuninvånarnas inflytande.</p>	Andel som tar kontakt med kommunen via telefon som får ett direkt svar på en enkel fråga, (%)	75	75	37	31
		Informationsindex för kommunens webbplats - Totalt		90	86,85	85,55
		Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	75	74	76	73
		Nöjd Medborgar-Index - Helheten	64	64		62
		Nöjd Inflytande-Index - Helheten	46	46		43
		Nöjd Region-Index - Helheten	71	71		71
		Nöjd Region-Index - Trygghet	68	68		66
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare, över 65 år, möter under 14 dagar, medelvärde. Interna och externa utförare	12		14	16		

Fokusområden	Kommunfullmäktigemål	Styrande indikator	Mål 2019	Mål 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
		Väntetid i antal dagar från första kontakttillfället för ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, medelvärde	16		23	25,5
Ett starkare samhällsengagemang	Vi vill skapa jämlika livsvillkor i nära samverkan med lundaborna och civilsamhället. Vi vill ge kraft åt lundabornas engagemang. Vi vill att lundaborna ska ha en hög tilltro till kommunen.	Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	75	75	72	72
		Hushåll med ekonomiskt bistånd som erhållit bistånd i 10-12 månader under året, andel (%)	33		36,6	37,54
		Barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	1,5			2,1
		Skillnad i meritvärde mellan flickor och pojkar åk 9, skolkommun (exkl nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund)	22		24	
		Skillnad i meritpoäng Åk 9 mellan elever vars föräldrar har högst gymnasieutbildning respektive högre utbildning, skolkommun (exkl elever med okänd bakgrund)	46		49	54,9
Ett grönt föredöme	Vi vill att Lund ska vara en föregångskommun för hållbarhet. Vi vill att Lunds hållbarhetsarbete ska bidra till ett mer hälsosamt och attraktivt Lund. Vi vill minska Lunds klimatavtryck.	Andel grundskolor och förskolor i kommunen med utmärkelser för lärande för hållbar utveckling.	100 %	100 %	49 %	50 %
		Hushållsavfall, kg/år	21 801	22 246	25 516	25 677
		Andelen matavfall utsorterat och behandlat biologiskt så att växtnäring och energi tagits tillvara.	63 %	58 %	63 %	63 %
		Antalet tusen cyklade km/dygn	205	200	176	170

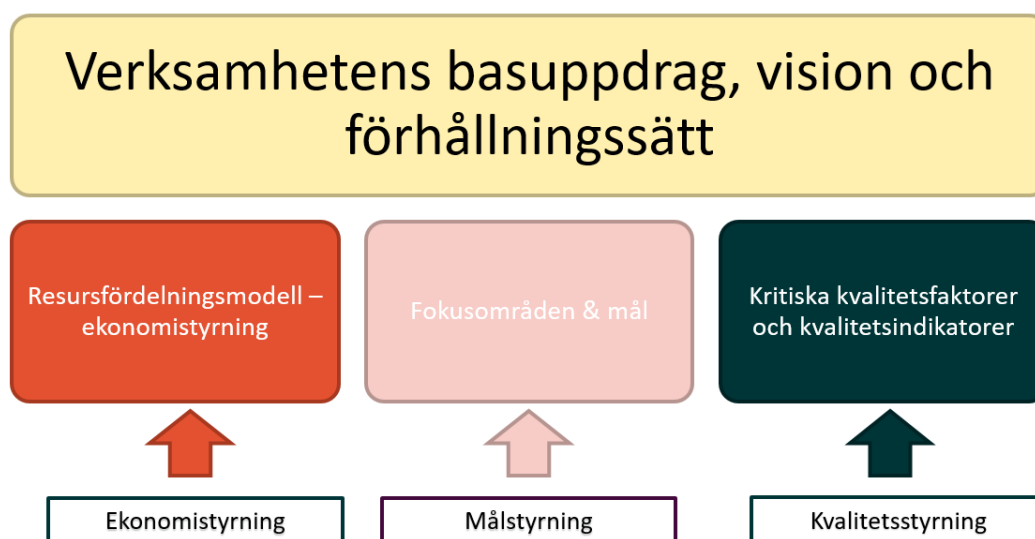
Fokusområden	Kommunfullmäktigemål	Styrande indikator	Mål 2019	Mål 2018	Utfall 2017	Utfall 2016
		Antalet påstigande på stadsbuss, regionbuss och tåg per år (miljoner påstigande)	38	37	34	33

Målvärde för 2018 är ej beslutade för flertalet indikatorer

Statistik kring ekonomiskt bistånd publiceras i december

Styrmodell och ledningsprocess

Styrmodell

Lunds kommuns vision ska fungera som en språngbräda och drivkraft för allt utvecklings- och förändringsarbete. Förhållningssätten lyssna, lära och leda ska ge alla medarbetare och beslutsfattare en riktning och vägledning i allt agerande.

Kommunen har inte full rådighet över allt arbete som utförs. Lagar och förordningar är starkt styrande över verksamheter och i många fall även enskildas tjänsteutövning. Det som i styrmodellen beskrivs som verksamhetens basuppdrag består dels av nämndens uppdrag enligt de av kommunfullmäktige beslutade reglementena och dels av de lagar och förordningar som styr nämnden.

Ekonomistyrning

Ekonomistyrningen utgår från:

Finansiella mål:

- Resultatet ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, inklusive utjämning.
- Nettolåneskulden får inte överstiga 60 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, inklusive utjämning.

Nämndgemensamma riktlinjer för ekonomistyrning:

- God budgetföljsamhet ska vara prioriterat för kommunens nämnder och styrelser.
- Nämnder och styrelser ska löpande under året följa det ekonomiska utfallet i månadsrapporter och delårsrapporter.
- Vid befarad negativ budgetavvikelse ska nämnder och styrelser snarast upprätta en åtgärdsplan för hur budgetföljsamhet ska uppnås.
- Nämnder och styrelser ska ha en rättvisande och aktuell redovisning.
- Nämnder och styrelser ska ha ändamålsenlig ekonomimodell samt planerings- och uppföljningssystem.

Utöver ovan finansiella mål kommer fler finansiella mål att följas upp i uppföljningsprocessens finansiella analys.

Målstyrning

Under strategiprocessen identifieras de områden som kommunen särskilt vill utveckla och förbättra under den kommande perioden. Kommunfullmäktige beslutar om fokusområden som alla nämnder och styrelser ska förhålla sig till.

Kommunfullmäktige beslutar också om prioriterade mål som är strategiskt viktiga för att nå framgång inom respektive fokusområde.

Nämnder och styrelser beslutar om sina utvecklingsmål i sina verksamhetsplanen senast under december månad före respektive verksamhetsår. Nämnder och styrelser definierar själva vilka områden de vill prioritera för utveckling. Nämnder och styrelser ska förhålla sig till de gemensamma fokusområdena och besluta om utvecklingsmål som ska bidra till den egna basverksamheten eller den gemensamma utvecklingen. I uppföljningsprocessen ska nämnder och styrelser redovisa hur de bidragit till den gemensamma utvecklingen samt på vilket sätt de bidrar till uppfyllandet av fokusområdena.

För att kunna följa och mäta utvecklingen av kommunfullmäktiges mål och nämndernas utvecklingsmål ska en eller flera styrande indikatorer beslutas för respektive mål.

Förvaltningen tar fram mål för varje avdelning eller enhet som benämns verksamhetsmål. Dessa mål kan ha sin utgångspunkt både i utvecklingsmålen, kvalitetsstyrningen av basuppdraget och ekonomistyrningen. Varje medarbetare ska veta vad som förväntas av hen och detta ska uttryckas i den individuella utvecklingsplanen.

Kvalitetsstyrning

Kvalitetsstyrningen styr och följer basuppdraget. Detta är ryggraden i den kommunala verksamheten. Nämnderna tar fram följande indikatorer för att löpande "hålla koll på" utvecklingen inom nämndens basuppdrag. Det är viktigt att nämnderna kan följa utvecklingen av kvalitet och resultat över tid och jämföra kommunens verksamheter med andra kommuner för att uppnå ett ständigt lärande.

Ledningsprocessen

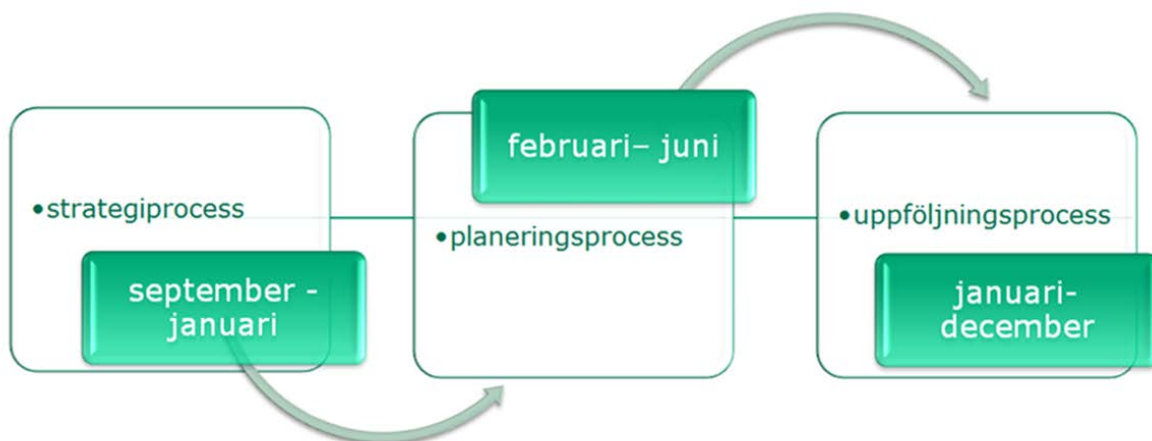
Den kommunövergripande ledningsprocessen består av tre delprocesser som har ett starkt samband och där delprocesserna är beroende av varandra. Delprocesserna är strategiprocessen, planeringsprocessen och uppföljningsprocessen.

Ledningsprocessen med dess delprocesser innefattar de aktiviteter och det arbete som genomförs för att formulera kommunens vision, fokusområden och mål samt arbetet med att uppnå dessa mål. Ledningsprocessen skapar systematik i organisationen och används för att samordna, kommunicera och skapa delaktighet, med syfte att uppnå organisationens övergripande mål.

Ledningsprocessen är transparent och inbjuder till dialog. Ledningsprocessen kännetecknas av delaktighet, helhetstänkande och gemensamt ansvar. Ledningsprocessen kännetecknas även av tillit. En tillit till medarbetare, tillit mellan olika delar i organisationen och tillit mellan politiker och tjänstemän. Tillit och förtroende är av avgörande betydelse för att lyckas med den målstyrning, ekonomistyrning och kvalitetsstyrning som utgör kärnan i kommunens styrmodell.

Det pågår ett kontinuerligt arbete året runt i de olika delprocesserna. Bilden nedan beskriver endast när arbetet i de olika delprocesserna är som mest intensivt och då särskilda dokument ska arbetas fram och beslutas.

Ledningsprocessen- kommunövergripande

Strategiprocessen handlar om att ta fram bästa möjliga underlag och föreslå strategier för en långsiktig styrning som säkerställer nuvarande och kommande generationers tillgång till välfärdstjänster med hög kvalitet. I strategiprocessen genomförs omvärlds- och trendanalyser, analys av förändringar i lagar och förordningar samt en nulägesbeskrivning. I nulägesbeskrivningen görs uppföljning och analys av verksamhetens kvalitet och resultat samt en uppföljning av nämndernas måluppfyllelse och uppdrag. Strategiprocessen lämnar med utgångspunkt från kommunens vision förslag till fokusområden och kommunfullmäktiges mål.

Efter strategiprocessen tar planeringsprocessen vid. Utifrån resultatet av omvärldsanalyser och nulägesbeskrivning och analys av förändringar i lagar och förordningar med mera arbetas det under planeringsprocessen fram förslag till mål och fördelning av ekonomiska resurser. Planeringsprocessen avslutas med förslag till EVP som beslutas av kommunfullmäktige i juni.

Under uppföljningsprocessen sker uppföljning av nämndernas utvecklingsmål och arbete med fokusområden. Det sker också en uppföljning av nämndernas basuppdrag med tillhörande indikatorer och ekonomi månadsvis (med undantag av sommarmånaderna). Även de personalstrategiska frågorna ingår i uppföljningsprocessen. Uppföljningsprocessen är ett viktigt styrinstrument som ger beslutsfattare tillgång till snabb och relevant information för att kunna fatta rätt beslut i rätt tid. Uppföljningsprocessen är också utgångspunkt för nästa års strategiprocess och ska fånga upp resultat som kan ge upphov till förändringar i fokusområden och utvecklingsmål.

En viktig utgångspunkt i ledningsprocessen är kravet på god ekonomisk hushållning, vilket innebär att kommunens finansiella såväl som verksamhetsmässiga mål uppnås och att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt.

Ekonomi- och verksamhetsplanens roll i ledningsprocessen

Planeringsprocessen ingår som en del i den övergripande ledningsprocessen. Ledningsprocessen beskrivs mer ingående nedan.

Planeringsprocessen avslutas med att kommunfullmäktige fastställer en övergripande ekonomi- och verksamhetsplan med budget, så kallad EVP, för kommunen. Dokumentet innehåller en plan för mål och verksamhet samt ekonomiska ramar för nämnder och styrelser för en period av tre år. Det första året benämns budget medan de två följande åren kallas för plan.

Ekonomi- och verksamhetsplanen har många uppgifter. Den är ett verktyg för planering, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Genom att fastställa övergripande mål och ekonomiska förutsättningar anger kommunfullmäktige på vilket sätt kommunens medel ska nyttjas för att nå visionen.

I korthet ser planeringsprocessen ut på följande sätt:

- September två år före budgetåret - uppstart strategiprocess
- Januari – strategidag med redovisning av resultat från strategiprocessen
- Februari och mars – EVP-dialog med nämnder och styrelser
- Maj – kommunstyrelsen fattar beslut om förslag till EVP
- Juni – kommunfullmäktige fattar beslut om EVP
- November - vid valår fastställer nyvald kommunfullmäktige EVP
- December - nämnder och styrelser fattar beslut om verksamhetsplan och internbudget

Program för uppföljning av privata utförare

Inledning

Kommuner får efter beslut av kommunfullmäktige lämna över vården av en kommunal angelägenhet till en juridisk person eller enskild individ.

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen för varje mandatperiod anta ett program för uppföljning av privata utförare och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses. Programmet ska tillgodose att arbetet görs på ett strukturerat och likvärdigt sätt.

Programmet omfattar all den verksamhet som kommunen upphandlar av privata utförare. Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor då denna verksamhet regleras genom tillståndsgivning.

Kraven som programmet lägger fast påverkar avtal i upphandlingar som ligger framåt i tiden.

Kommunens bolag ska i tillämpliga delar också följa programmet, främst vad avser allmänhetens insyn. Detta ska tillgodoses via en bolagspolicy (som är under framtagande). Programmet gäller också när upphandling för Lunds kommuns räkning görs av annan part än kommunen.

Avtal ska utformas så att verksamheten hos de privata utförarna bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställare och utförare ska genomföras och hur brister i verksamheten ska hanteras. Kommunens möjligheter att besluta om sanktioner eller häva ett avtal ska tydligt regleras i avtalet.

Mål

De fokusområden, mål och styrande indikatorer som kommunfullmäktige eller nämnd fastställer i ekonomi och verksamhetsplanen samt i verksamhetsplaner gäller även för privata utförare i tillämpliga delar.

Kommunens övriga styrdokument ska i tillämpliga delar följas av de kommunala bolagen och de privata utförarna. Vilka delar som är tillämpliga regleras i upphandlingar och bolagspolicy (som är under framtagande).

Uppföljning

I avtal ska det säkras att utförare bistår kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheter samt lämna nödvändiga uppgifter (exempelvis statistikuppgifter, tidsdata, rapporter och register) till kommunen. Utförarens skyldighet att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som inte strider mot lag eller annan författning. Undantag är företagshemligheter enligt lag och skydd för företagshemligheter. Utförare av kommunala angelägenheter ska ha en rutin för att hantera klagomål och synpunkter. På begäran ska uppgifter från klagomålshanteringen lämnas över till kommunen.

Uppföljning och kontroll av verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare ska utföras och särskilt inriktas på medborgarfokus, säkerhet och risk för ekonomiska oegentligheter. Uppföljning görs för att:

- Kontrollera att uppdraget utförs i enlighet med uppdragsbeskrivning, förfrågningsunderlag, anbud och avtal.
- Utveckla verksamheten för att skapa nya och förbättrade tjänster.

Varje nämnd som tecknar avtal ska ansvara för uppföljning och kontroll inom sitt verksamhetsområde samt att det regleras i de avtal/ uppdragsbeskrivningar som tecknas med privata utförare.

Allmänhetens insyn

Lunds kommun ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över till en privat utförare. Informationen ska göra det möjligt för allmänheten att få insyn i hur uppdraget utförs. Informationen ska även utgöra ett underlag för medborgare att göra ett aktivt val av utförare i de fall tjänsten utförs enligt lagen för valfrihetssystem.

Utföraren ska lämna information när kommunen begär det. Informationen begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan att det strider mot lag eller annan författning.

Kommunen ska redovisa resultatet av uppföljningen. Informationen ska vara lättillgänglig, informativ och överskådlig. När det gäller verksamheter med medborgarval bör de privata utförarnas hemsidor hållas aktuella, så att kommunen via sin hemsida kan hänvisa till dem.

Förutsättningar för ekonomi- och verksamhetsplan

Nya lagar och förordningar

Öppen data

Öppen data (Open data) är en viktig nationell prioritering för att skapa förutsättningar för bättre beslut och nya affärsmöjligheter för näringslivet. Det innebär en omställning för de institutioner och förvaltningar som idag "äger" data och som idag har köp/sälj-system. När data öppnas och görs tillgänglig blir kommunen också mer transparent. Det kommer bli en viktig del i kommunens kommande arbete med öppen data. Det ställer krav på hur den kommunala fördelningsnyckeln för datan är konstruerad och minskade intäkter bör koordineras centralt.

Mottagandeutredningen

Under våren 2018 har mottagandeutredningen presenterat sitt slutbetänkande. Huvudförslaget innebär att asylsökande ska tas emot i statliga ankomstcenter där asylprocessen påbörjas. Asylsökande med högre sannolikhet att få stanna anvisas till en kommun inom fyra veckor. För dem får kommunerna ansvar att ordna boende och insatser under asyltiden. Efter uppehållstillstånd bor den nyanlända kvar i samma kommun. Rätten till eget boende (ebo) under asyltiden kan enligt förslaget begränsas genom en social prövning av boendet. Om det till exempel bor för många i bostaden i förhållande till storlek, ska den asylsökande hänvisas till ett asylboende. Mottagandeutredningen föreslår endast mindre förändringar i mottagandet av ensamkommande barn och unga. Mottagandeutredningen lämnar förslag på ett nytt ersättningsystem till kommuner, regioner och landsting men har inte haft uppdrag att lämna förslag på ersättningsnivåer. Det är i dagsläget inte klart hur remissförfarandet ska gå till eller när förslaget är tänkt att införas.

Arbetsmarknadsutredningen

Inom utredningen ska analyser göras gällande hur statens åtagande för en väl fungerande arbetsmarknad och Arbetsförmedlingens uppdrag kan utformas. I utredningen ska kommunernas roll i arbetsmarknadspolitiken förtydligas samt hur enskilda kommuner, i de fall det är effektivt, i högre grad ska kunna medverka i genomförandet av arbetsmarknadspolitiken. Redovisning ska ske under vintern 2019.

Tillståndsverksamhet

Mycket talar för en kommande tillståndsplikt avseende tobaksförsäljning, vilket skulle vara ett uppdrag för förvaltningens tillståndsenhet. Detta kommer i så fall innebära behov av resurser som får finansieras genom avgiftsuttag från tobakshandeln.

Lag om samverkan vid utskrivning

Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård trädde i kraft den 1 januari 2018. Samtidigt upphävs lagen om kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård. Den Skånegemensamma rutinen samordnad vård- och omsorgsplanering (SVPL) utgår och ersätts av Rutin och vägledning för samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård. Lagförändringen får särskild betydelse 2019 eftersom den då även innefattar den psykiatriska slutenvården.

Nationell kvalitetsplan (SOU 2017:21)

Det finns förslag till en nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre personer. Föreslagna åtgärder syftar till högre kvalitet och effektivitet, bättre förebyggande och rehabiliterande insatser, tryggad personalförsörjning och användning av välfärdsteknologi.

Nationell demensstrategi

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett underlag till en nationell strategi för demenssjukdom. Förslag till demensstrategi har lämnats över till Socialdepartementet för vidare beredning. Några av förslagen på insatser i Socialstyrelsens underlag handlar om utveckling av lokala demenssteam som är gränsöverskridande mellan hälso- och sjukvård, Inför grundläggande demensutbildning för personal i hemtjänsten, utveckling av kommunernas dagverksamheter och en nationell rekryteringsstrategi. Det pågår också en revidering av de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom.

Översyn av socialtjänstlagen

Socialtjänstlagen ska ses över för att skapa en socialtjänst som bland annat sätter individen i centrum och ger människor lika möjligheter och rättigheter. I utredningen ska lämnas förslag på bland annat socialtjänstens uppdrag, struktur och konstruktion, en hållbar socialtjänst som främjar långsiktigt strukturellt förebyggande arbete och bidrar till hållbarhet samt minskar behovet av individuella insatser. Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2018.

Hjälpmedelutredningen

Utredningen (SOU 2017:43) "På lika villkor – delaktighet, jämlikhet och effektivitet i hjälpmedelsförsörjningen" överlämnades i maj 2017 till regeringen med förslag på åtgärder för att öka likvärdigheten och minska skillnaderna i fråga om avgifter och regelverk samt se över frågan om nationell reglering, ett samlat huvudmannaskap och effektiv verksamhet för hjälpmedel.

Habiliteringsersättningen

LSS-utredningen har fått ett tilläggsdirektiv att se över frågan om habiliteringsersättning – den ersättning som kommuner kan ge personer med funktionsnedsättningar för att uppmuntra till deltagande i daglig verksamhet. Utredningen ska vid behov lämna lagstiftningsförslag i syfte att säkerställa en likformig utformning av habiliteringsersättning i kommunerna.

Regeringen aviserade i höstbudgeten att tilläggsdirektivet skulle ges samtidigt som man sköt till 350 miljoner kronor till kommunerna för habiliteringsersättningen. Syftet är att uppmuntra fler kommuner till att stimulera till deltagande i daglig verksamhet, som kan vara i form av till exempel olika sorters hantverk eller praktik på arbetsplatser. I dag är systemet frivilligt och ca 88 procent av kommunerna har habiliteringsersättning.

Promemoria (**Ds 2017:68**), **Förutsättningar för vissa särskilda boendeformer för äldre** har presenterats med ett antal nya delar som gäller förslaget om mellanboende.

Regeringen vill förtydliga kommunernas möjlighet att erbjuda mellanboendeformer inom ramen för särskilda boendeformer för äldre för att fler äldre ska kunna få möjlighet att bo på ett sätt som motsvarar deras önskemål. Förslaget förtydligar kommunernas möjlighet att erbjuda ett så kallat mellanboende för äldre personer som behöver viss hjälp, service och gemenskap men inte har behov av hjälp och tillsyn alla tider på dygnet. Regeringen föreslår bland annat att, det i mellanboenden inte ska krävas tillgång till personal dygnet runt, att tillståndsplikt ska gälla för mellanboenden som bedrivs av privata utförare och, att Socialtjänstlagens regler om högkostnadsskydd för avgifter för plats i särskilda boenden ska gälla även för mellanboenden. Promemorian har nu skickats ut på remiss. Lagförslaget

föreslås träda i kraft den 2 april 2019.

Bostadsanpassningsbidraget

I oktober 2017 överlämnade regeringen ett förslag på en ny lag om bostadsanpassningsbidrag till Lagrådet. Boverket har på uppdrag av regeringen, gjort en översyn av lagen om bostadsanpassningsbidrag som resulterat i förslag på en ny lag med flera nya bestämmelser. Till exempel föreslås att bidrag ska kunna beviljas för vissa brandskyddsåtgärder och för åtgärder för att värna integriteten, när personliga assistenter eller annan utomstående personal är verksamma i bostaden i stor omfattning. Det finns också förslag på att ägaren av ett flerbostadshus kan ta över rätten till bidrag för åtgärder i allmänna utrymmen och utökade möjligheter för hyresvärdar och bostadsrättsföreningar att få bidrag för att återställa anpassningar och nya handläggningsbestämmelser. Lagändringen kan innebära ökade kostnader för kommunerna.

Det finns också i *Remissförslag till mellanboendeformer för äldre* ett bostadsanpassningsförslag som kan ge ekonomiska effekter för kommunen om de genomförs.

Skollagen

Regeringen avser även att framöver besluta om förändringar i den stadgeindelade timplanen. Undervisningstiden i idrott och hälsa i grundskolan planeras utökas med 100 timmar, och undervisningstiden i matematik i högstadiet i grundskolan, grundsärskolan och specialskolan ska utökas med 105 timmar. Dessa timmar ska omfördelas från elevens val. Lagändringen gäller från 1 juli 2019.

Reviderad läroplan för förskolan

Skolverket har lämnat sitt förslag till reviderad läroplan för förskolan till regeringen. I förslaget har bland annat begreppet undervisning och förskollärarens ansvar förtydligats. Gränsen mellan utbildning och undervisning blir tydligare.

Skolplikt från sex års ålder

Regeringen har beslutat att gå vidare till lagrådet om förslag att skolplikten för barn bosatta i Sverige inträda ett år tidigare än i dag, det vill säga redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år. Skolplikten ska börja fullgöras i förskoleklassen som då blir en obligatorisk skolform inom skolväsendet. Därefter ska skolplikten såsom i dag fullgöras i grundskolan, om inte barnet ska tas emot i sameskolan, specialskolan eller grundsärskolan.

Obligatorisk prao

Riksdagen har beslutat att prao ska återinföras som en obligatorisk del i utbildningen för elever i årskurs 8 och 9. Eleverna ska vara ute i arbetslivet i sammanlagt tio dagar, alternativt praktisera på ett yrkesprogram, och förändringen i skollagen börjar gälla nästa år vid halvårsskiftet (1/7 2019).

Trend- och omvärldsanalys

Under 2017 reviderades den trend- och omvärldsanalys som initialt togs fram 2015. Revideringen av trend- och omvärldsanalysen genomfördes med stöd av två arbetsgrupper med deltagare från kommunens förvaltningar. Ett tillfälle ägnades åt trendernas aktualitet och styrka och ett tillfälle åt konsekvenser och möjligheter för Lund utifrån trenderna. Rapporten presenterades för, och kommenterades av, kommunens ledningsgrupp bestående av samtliga förvaltningschefer samt Kommunstyrelsens arbetsutskott.

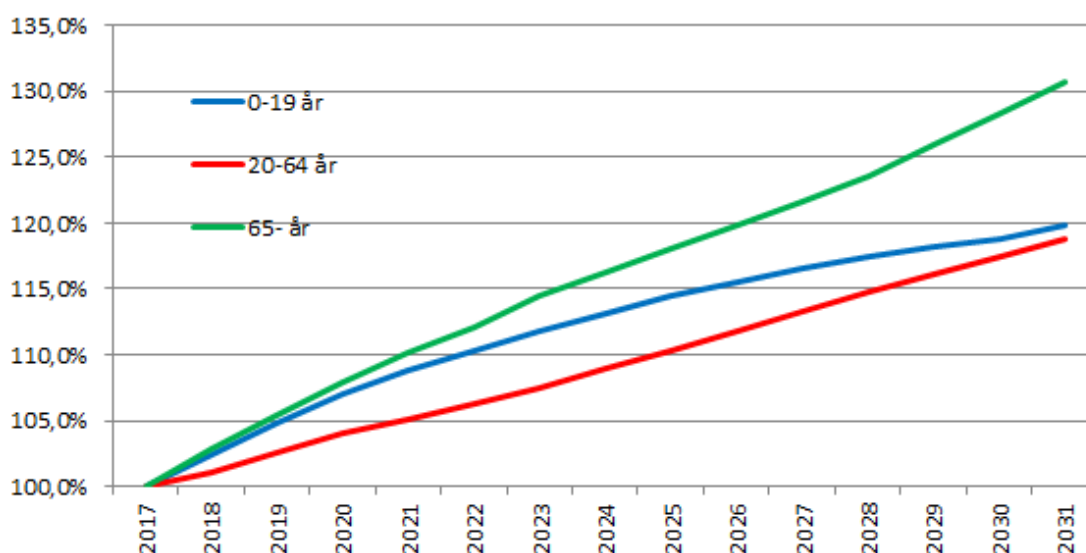
Långsiktig ekonomisk utveckling

Färre ska försörja fler

Lunds befolkning ökar mer i åldersgrupperna 0-19 år respektive 65 år och äldre, där efterfrågan på kommunal service är som störst, än i åldersgruppen 20-64 år, där det största skatteunderlaget finns. Den så kallade försörjningskvoten ökar både för Lunds kommun och för riket i stort. Ett annat sätt att beskriva det på är att "färre ska försörja fler". Den demografiska förändringen kommer att fortsätta under lång tid framöver innan det kommer till ett nytt jämviktsläge. Något som kommer att inträffa först efter år 2031, vilket är så långt som kommunens befolkningsprognos sträcker sig.

Den demografiska förändringen innebär att kostnaderna för kommunens verksamheter ökar snabbare än skatteintäkter och generella statsbidrag om verksamhetens bedrivs på samma sätt som idag. Det kommer också att innebära stora behov av investeringar samt betydande svårigheter att försörja framtidens verksamheter med personal.

Befolkningsutveckling Lunds kommun

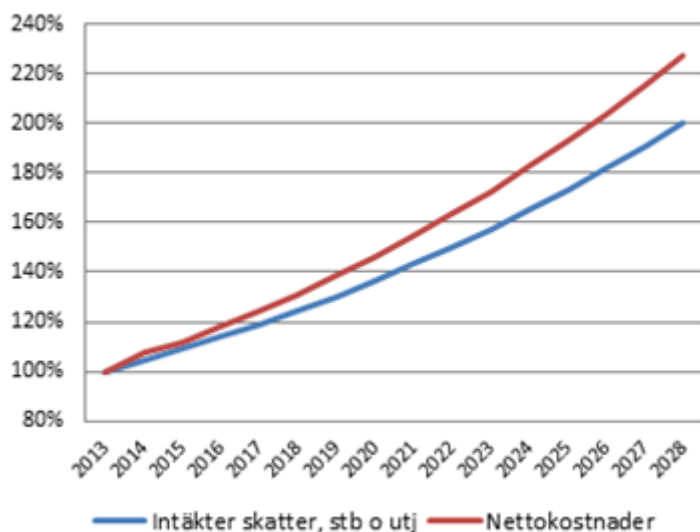

För att få en bättre bild av hur stora ekonomiska utmaningar som befolkningsförändringen för med sig genomfördes under 2015 en långsiktig finansiell analys. Enligt analysen ökar nettokostnaderna med 130 procent fram till år 2028 medan skatteintäkterna (inklusive generella statsbidrag och utjämnning) under samma period ökar med 100 procent, förutsatt att efterfrågan på kommunal service liksom sättet att leverera servicen på är oförändrad jämfört med idag och förutsatt att skattesatsen är oförändrad. Även om analysen har några år på nacken så visar de senaste årens utveckling att resultatet av analysen fortfarande gäller.

Omräknat till pengar innebär det att det kommer att uppstå ett underskott på cirka 800 miljoner kronor (i dagens penningvärde) år 2028, som är sista året i analysperioden, om inga åtgärder vidtas. Om underskottet finansieras helt via effektiviseringar innebär det ett årligt effektiviseringsbehov om 0,91 procent. Om underskottet finansieras helt via skatten så krävs en höjning av skattesatsen med 3,43 kronor.

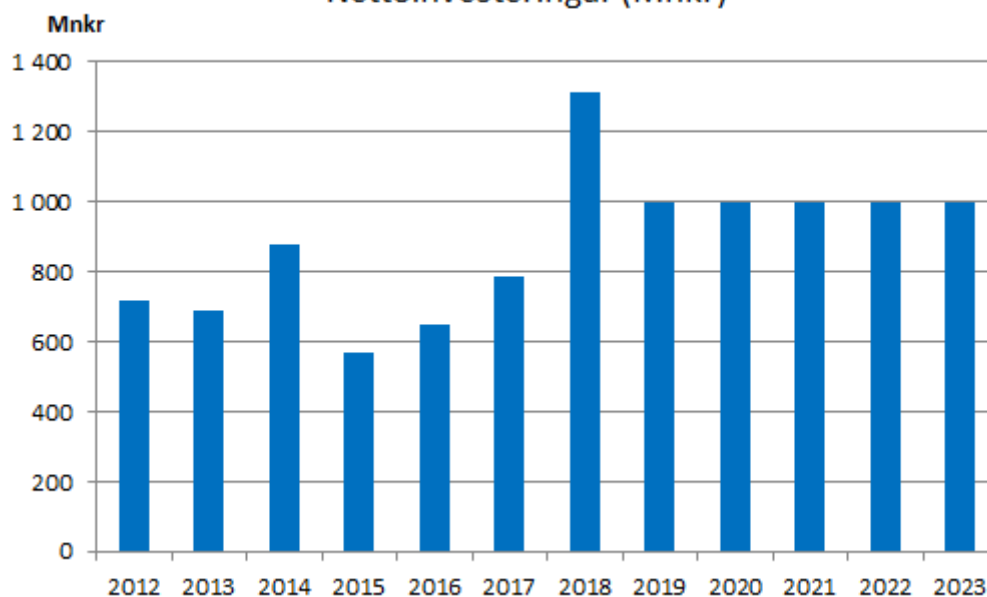
Utveckling av nettokostnader & skatteintäkter, statsbidrag & utjämning

Stora investeringsbehov

I takt med att skatteintäkter och statsbidrag inte ökar i samma takt som kostnadsutvecklingen finns det samtidigt stora behov av att investera i infrastruktur och verksamhetslokaler. Investeringsbehovet har varit ökande de senaste åren men bedöms kulminera under kommande planperiod då de förskolor och skolor som har haft problem med inomhusmiljön är åtgärdade. Från och med 2023 och framåt bedöms investeringarna ligga på mer normala nivåer. En viktig förutsättning för att investeringsnivåerna ska gå ner till dessa nivåer är att kommunen arbetar enligt den nya lokalinvesteringsprocessen, där målet är att kommunen ska genomföra rätt investeringar, till rätt kostnad och till rätt kvalitet. För att sänka investeringsutgifterna har kommungemensamma riktlinjer för beställningar tagits fram och det pågår ett arbete med att ta fram ett standardlokalprogram för förskolor, skolor och idrottslokaler som kommer att vara klart till 2019-års ingång.

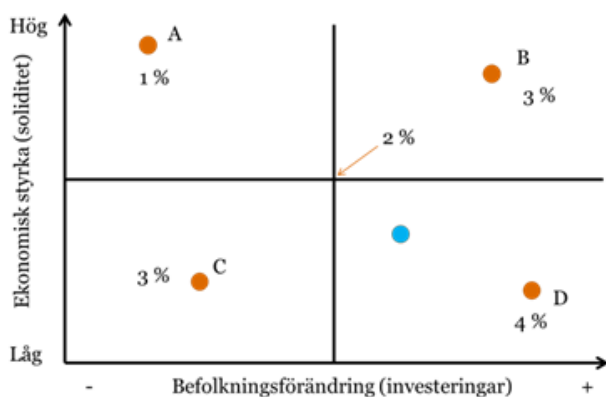
Nettoinvesteringar (Mnkr)

Behov av årliga överskott

De stora investeringsvolymerna gör att det är svårt att helt finansiera investeringarna med egna medel, och därmed ökar kommunens behov av att låna. En ökad låneskuld innebär en risk för att dagens verksamhet får betalas av framtida generationer och att räntekostnader kommer att ta ett allt större utrymme av kommunens resurser, vilket blir extra kännbart när dagens låga räntenivåer stiger. Det behövs årliga överskott för att möjliggöra en hög grad av egen finansiering av investeringar och för att kunna hantera framtida räntekostnader. Den schablon som brukar anges för att nå upp till Kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning är ett överskott motsvarande 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnung, vilket överensstämmer med den av kommunfullmäktige beslutade nivån från och med 2018.

Resultatet av den långsiktiga finansiella analysen lyfter fram vikten av att en kommun har årliga överskott som även skapar förutsättningar för att hantera oförutsedda utgifter. Beroende på kommunens finansiella styrka (soliditet) och befolkningsutveckling (investeringsbehov) varierar behovet av ett årligt överskott. Analysen visade att Lunds kommun bör ha ett årligt överskott på minst 2 procent för att bidra till finansiering av investeringar och för att ha utrymme för att hantera oförutsedda utgifter.

Behov av tak för nettolåneskulden

Det behövs också ett tak för hur stora skulder som kommunen kan ta på sig för att inte riskera att räntekostnader i framtiden äter upp stora delar av verksamheternas resurser. Analysen visade att kommunens nettolåneskuld inte bör uppgå till mer än 60 procent av skatteintäkter och statsbidrag för att undvika svårhanterliga framtida räntekostnader och för att upprätthålla möjligheterna till finansiering till bra villkor genom en fortsatt hög kreditvärdighet (AAA-rating enligt Standard & Poor's). Om gränsen (skuldtaket) riskerar att nås bör det leda till överväganden kring om hur investeringar ska finansieras, exempelvis genom hårdare prioritering, större överskott för att finansiera med egna medel eller genom att andra aktörer står för investeringarna.

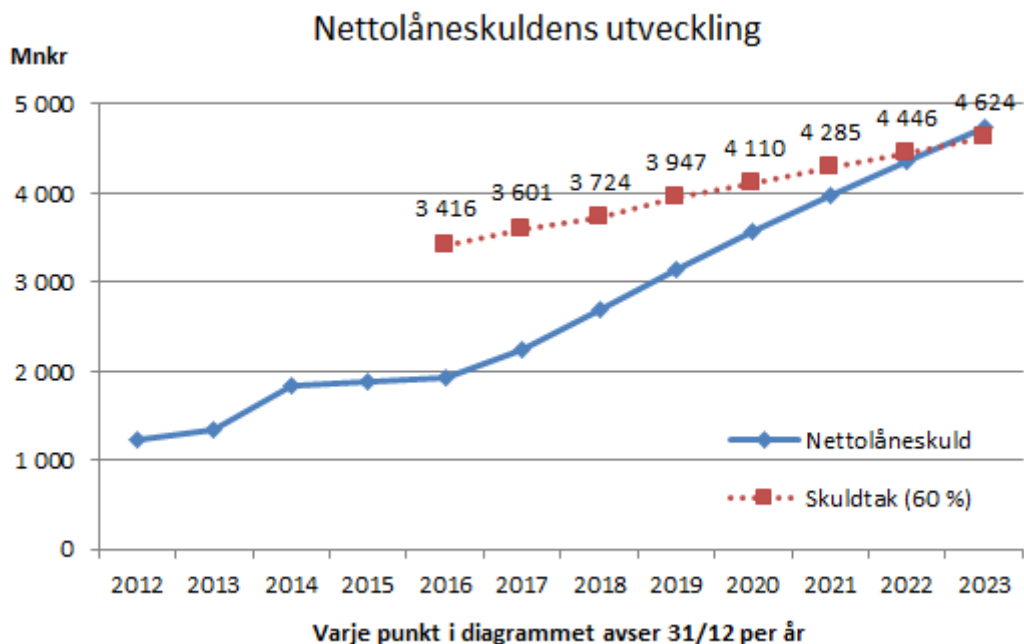
Finansiella mål

Kommunfullmäktige har i enlighet med analyserna kring behov av årliga överskott och tak för nettolåneskulden beslutat om följande finansiella mål för Lunds kommun (EVP 2016-2018):

- Årets resultat ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnung.
- Nettolåneskulden ska uppgå till högst 60 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnung.

Bedömning av nettolåneskuldens utveckling

Om Lunds kommun når det finansiella målet om ett årligt överskott på minst 2 procent och om investeringarna genomförs enligt plan (EVP 2019-2021) kommer nettolåneskulden nå skuldtaket på 60 procent i slutet av år 2022.

Vid denna utveckling av låneskulden kommer kommunens räntekostnader på sikt att öka. Den generella räntenivån är för närvarande fortsatt låg, men osäkerheten är stor kring hur räntenivån kommer att utvecklas framöver. Allt pekar på att räntenivån har slagit i botten och att en höjning av reporäntan av Riksbanken närmar sig.

Konjunkturläget

Det svenska konjunkturläget

Den svenska ekonomin visade på en fortsatt stark utveckling under året som gick och BNP beräknas ha ökat med 2,7 procent under 2017. SKL (Sveriges kommuner och landsting) räknar med att tillväxten för 2018 kommer att vara fortsatt hög i svensk ekonomi med en ökning av BNP på 2,9 procent. Den fortsatt höga produktionstillväxten förklaras av positiv utveckling i omvärlden som gynnar svensk export.

Under 2019 förväntas den inhemska efterfrågan försvagas. Högkonjunkturen passerar då sin topp och resursutnyttjandet i svensk ekonomi börjar försvagas. Detta innebär en lägre utvecklingstakt för BNP, sysselsättning och skatteunderlag jämfört med tidigare år. Särskilt svag blir utvecklingen 2020 och 2021 i samband med att konjunkturläget gradvis försvagas. BNP beräknas då årligen växa med cirka 1,5 procent att jämföra med 2,1 procent 2019 och cirka 3 procent för åren 2016–2018. Sysselsättningen i form av arbetade timmar beräknas inte längre öka från 2019, och för kommunsektorns del innebär det en väsentligt svagare utveckling av skatteunderlaget än åren innan. Situationen för kommunsektorns del blir särskilt problematisk av att befolkningen och behoven av skola, vård och omsorg samtidigt växer extra snabbt.

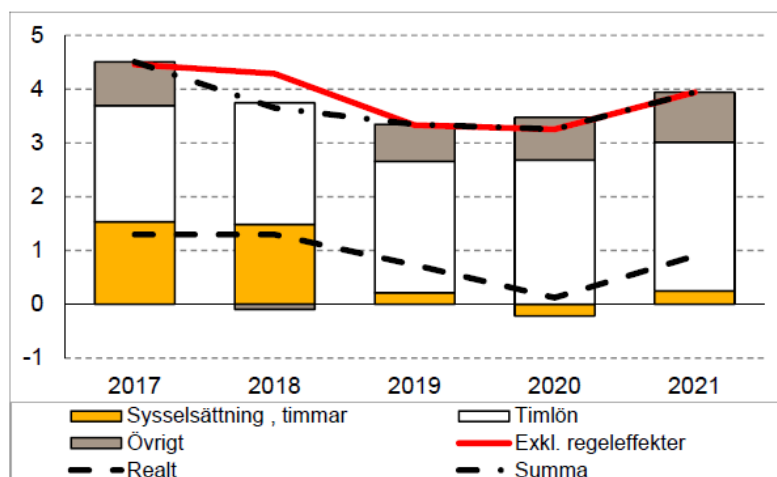
Nyckeltal för den svenska ekonomin (procentuell förändring)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sysselsättning, timmar anställda*	2,6	2,0	1,9	0,3	-0,3	0,3
Relativ arbetslöshet, % av arbetskraften	6,9	6,7	6,1	6,2	6,7	7,0
Timlön, nationalräkenskaperna	2,2	2,7	2,9	3,1	3,4	3,5
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,4	2,5	2,9	3,1	3,4	3,5
Konsumentpris, KPIF-KS	1,3	1,7	1,7	1,8	2,1	2,0
Konsumentpris, KPI	1,0	1,8	2,0	2,4	2,7	2,8
Realt skatteunderlag	2,6	1,3	1,3	0,7	0,1	0,9
Befolkning 15–74 år	0,9	1,1	0,8	0,6	0,5	0,6

Källa: SKL cirkulär 18:27

Från och med 2019 växlar skatteunderlagets ökning ner till en nivå under den genomsnittliga sedan millennieskiftet, dvs. nivåer kring 3,5 procents årlig ökning. Det beror framförallt på att den långa perioden med sysselsättningsökning upphör när konjunkturtoppen passerar.

Skatteunderlagstillväxt i procent

Källa: SKL cirkulär 18:27

Ekonomiska förutsättningar 2019-2021

Utveckling av skatteunderlaget

Sedan SKL:s skatteprognoser i slutet av 2017 har det skett en kontinuerlig nedskrivning av ökningstakten av skatteunderlaget för perioden 2019-2021. I september 2017 bedömdes den årliga ökningstakten för åren 2019-2021 hamna på mellan 3,5 procent och 3,9 procent. I den senaste prognosen (augusti 2018) bedöms ökningstakten ligga på mellan 3,3 procent och 3,7 procent. Det innebär att skatteunderlaget bedöms öka med cirka 0,3 procentenheter mindre. Varje procentenhetsförändring motsvarar drygt 60 miljoner kronor för Lunds kommun.

Skatteunderlagsutveckling	2018	2019	2020	2021
Enligt SKL 17:47 (sep 2017)	3,4 %	3,5 %	3,8 %	3,9 %
Enligt SKL 17:28 (dec 2017)	3,5 %	3,2 %	3,4 %	3,9 %
Enligt SKL 18:5 (feb 2018)	3,3 %	3,2 %	3,1 %	3,6 %
Enligt SKL 18:18 (apr 2018)	3,8 %	3,2 %	3,1 %	3,7 %
Enligt SKL 18:27 (aug 2018)	3,7 %	3,3 %	3,3 %	3,9 %

Befolkningsutveckling

Den senaste befolkningsprognosen, upprättad i mars 2018, visar en årlig befolkningsökning på drygt 2 000 personer eller 1,7 % de närmsta åren. Detta är en generellt högre ökningstakt jämfört med föregående års befolkningsprognos. Lund redovisar en större årlig ökning jämfört med riket totalt.

Antal invånare Lunds kommun	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antal invånare 31/12, prognos 2018	121 274	123 360	125 522	127 701	129 435	131 178	132 925	134 674	136 421
Årlig förändring, prognos 2018		1,7 %	1,8 %	1,7 %	1,4 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %

Skatteintäkter och statsbidrag

Skatteintäkter och statsbidrag prognostiseras till 6 578 miljoner kronor för 2019, vilket är 140 miljoner kronor högre än vad prognosen visade för ett år sedan i samband med beslut om EVP 2018-2020. Förändringen i skatteintäkter och statsbidrag beror på att uppdaterad befolkningsprognos visar på en högre befolkningsökning jämfört med tidigare. Lunds del av regeringens nya välfärds miljarder har också tillkommit sedan föregående års EVP-beslut.

Investeringsutrymme

Under förutsättning av att investeringarna under 2018 kommer att genomföras enligt gällande prognos kommer nettolåneskulden att uppgå till cirka 2 700 miljoner kronor vid utgången av 2018. Det innebär att det återstår cirka 1 600 miljoner kronor till skuldtaket. Om detta utrymme ska fördelas över treårsperioden ger det möjligheter till en genomsnittlig nettolåneskuldökning om 530 miljoner kronor årligen 2019-2021.

Förutsatt att kommunens ekonomiska resultat ger ett överskott på 2 procent av skatter och generella statsbidrag, och att avskrivningarna kommer att uppgå till cirka 365 miljoner kronor per år, kan kommunen egenfinansiera investeringar på cirka 500 miljoner kronor årligen.

Utifrån skuldsättningsperspektivet ger det ett möjligt genomsnittligt investeringsutrymme på cirka en miljard kronor årligen under åren 2019-2021. Därefter är skuldtaket nått och investeringsutrymmet sjunker till cirka 500 miljoner kronor per år.

En årlig investeringsnivå på 1 000 miljoner kronor genererar tillkommande årliga driftkostnader på cirka 60-80 miljoner kronor.

Allmänna förutsättningar

De viktigaste beräkningsförutsättningarna för EVP 2019-2021 är:

- Befolkningsprognos mars 2018 som påverkar resursfördelningarna inom barn- och skolnämnden, utbildningsnämnden samt vård- och omsorgsnämnden.
- Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har beräknats efter Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) prognos per augusti 2018 (cirkulär 18:27)
- Prisuppräknning enligt Konjunkturinstitutets rapport Konjunkturläget mars 2018 minus 0,5 procentenheters revidering:
  - Personalkostnader: 2,55 %
  - Köpta tjänster: 2,20 %
  - Övriga intäkter/kostnader: 1,38 %
  - Totalt: 2,32 %
- Prisuppräknning av interna priser inom Lunds kommun för 2019 fastställs till 1,07 %. Detta med hänsyn tagen till faktisk prisuppräknning och fastställda effektiviseringsnivåer. Om det finns behov av högre prisökningar än den fastställda uppräkningsfaktorn kan sådan prishöjning ske först efter dialog mellan beställare och utförare.

Resultatutjämningsreserv

Kommuner och landsting har från och med 2013 möjlighet att under vissa angivna förutsättningar reservera medel i RUR för att kunna täcka underskott vid ett senare tillfälle.

Kommunfullmäktige beslutade 2013 om riktlinjer för en resultatutjämningsreserv; högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger en procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Reserven per den sista december 2017 uppgår till 317 miljoner kronor.

Disposition från resultatutjämningsreserven ska endast ske för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur. Bedömningen av konjunktorens effekt på intäkterna görs genom att jämföra aktuellt års prognostiserade underliggande skatteunderlagsutveckling med den genomsnittliga underliggande utvecklingen under den senaste tioårsperioden. Om det aktuella årets prognostiserade skatteunderlagsutveckling understiger genomsnittet för de senaste åren får disposition göras med ett belopp som motsvarar mellanskillnaden.

Den årliga utvecklingen 2019 beräknas uppgå till drygt 5 procent vilket är i nivå med det tioåriga genomsnittet. Vid negativt balanskravsresultat 2019 är det således inte möjligt att disponera medel ur reserven.

God ekonomisk hushållning

I kommunallagen och i lagen om kommunal redovisning finns ett regelverk för hur kommuner ska sköta sin ekonomiska förvaltning. Där framgår bland annat att kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning med mål och riktlinjer för sin ekonomi och verksamhet.

Som allmän utgångspunkt för god ekonomisk hushållning gäller att varje generation själva måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som tidigare generationer har förbrukat. Resultatet måste därför vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna garanteras även för nästkommande generation utan att den ska behöva uttaxeras en högre skatt.

Som stöd för bedömningen om kommunfullmäktiges mål mot fokusområdena uppnås och om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt sätt har både finansiella- och verksamhetsmål/indikatorer tagits fram för budgetperioden – detta ställs också som krav i lagstiftningen.

De finansiella målen finns för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Verksamheten ska bedrivas inom befintliga ekonomiska ramar även om detta kan medföra att de i budgeten angivna målen/indikatorer och riktlinjer för verksamheten inte helt kan uppnås. Om det uppstår konflikt mellan ekonomiskt utrymme i budget och verksamhetsmål/indikatorer ska nämnden/styrelsen agera och prioritera så att budgetramen inte överskrivs.

Finansiella mål

- Resultatmålet innebär att kommunen finansiella resultat ska uppgå till 2,0 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning under 2019.
- Skuldsättningsmål innebär att nettolåneskulden år 2019 ska uppgå till högst till högst 60 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Verksamheternas basuppdrag och ekonomiska ramar

Långsiktigt goda ekonomiska förutsättningar är avgörande för att utveckla kvaliteten i kommunens verksamhet, säkra välfärdens finansiering och för att nå ambitiösa och nödvändiga miljömål. Det är därför grundläggande att de gemensamma resurserna används så effektivt och produktivt som möjligt. Arbetet med att arbeta effektivare, stärka kostnadskontrollen och tydliggöra prioriteringar är därför en viktig del i verksamheternas grunduppdrag, som måste utvecklas vidare. Kommunstyrelsen har genom kommunstyrelsens arbetsutskott, med stöd av kommunkontoret och kommunens ledningsgrupp, ett övergripande ansvar att leda och samordna arbetet som omfattar hela kommunens ekonomi och alla verksamhetsområden. Genom effektiviseringar, kostnadskontroll och förbättrade prioriteringar kan de ekonomiska förutsättningarna fortsatt stärkas, samtidigt som kvaliteten i verksamheten och tjänster kan utvecklas. Det möjliggör även att alla de satsningar som budgeten innehåller också kan åstadkomma så stora positiva effekter som möjligt.

För att lyckas med effektiviseringar, kostnadskontroll och förbättrade prioriteringar är det en nödvändighet att medarbetarnas kunskap tas tillvara inom alla verksamheter och alla ansvarsnivåer. Endast genom att använda oss av medarbetarnas djupa yrkesmässiga kunskap och nytänkande kan detta arbete realiseras på ett bra sätt. En viktig uppgift för alla ledare är därför att ta tillvara medarbetarnas goda idéer och utifrån detta gemensamt utveckla innovativa och effektiva lösningar. Ansvaret för detta har alla nämnder och styrelser inom sina ansvarsområden, med stöd av respektive förvaltning, där prioriteringar måste göras i respektive internbudget. Kommungemensamt samordnas arbetet av kommunstyrelsen genom dess arbetsutskott.

Erfarenheter ska samlas och spridas inom hela organisationen och Lunds kommun ska intensifiera arbetet med att lära av andra framgångsrika och kostnadseffektiva organisationer och verksamheter. Detta gäller samtliga verksamhetsområden. Effektivare processer, ökad samordning, användandet av ny teknik och arbetssätt, samt tydligare prioriteringar, är några av de arbetssätt som vidare ska utvecklas. Kommunens investeringar och dess driftskonsekvenser kommer även fortsatt att ägnas ett särskilt fokus i effektiviseringsarbetet. Arbetet med utvecklade arbetssätt som livscykelkostnadskalkyler har inletts och ska utvecklas vidare och tillämpas inom fler områden för att möjliggöra mer långsiktiga och strategiska vägval.

Pedagogisk verksamhet

Barn- och skolnämnd

Basuppdrag

Barn- och skolnämnden ansvarar för förskola, grundskola, förskoleklass, skolbarnsomsorg och obligatorisk särskola för Lunds kommun. Nämnden har även ett övergripande ansvar för skolskjutsar, regler och avgifter för kommunal förskoleverksamhet och skolbarnomsorg, sommarskola och Lunds skolors resurscentrum.

Nämndens arbete styrs av skollagen och förordningar såsom för läroplaner och kursplaner.

Ekonomiska ramar

Barn- och skolnämnd (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	2 504 386	2 652 096	2 704 152	2 749 916
Investeringsram	14 000	18 000	18 000	18 000

Utbildningsnämnd

Basuppdrag

Utbildningsnämnden har ansvaret för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare, International School of Lund samt Modersmålscentrum i Lund.

Genom samverkansavtal med andra kommuner har nämnden även ansvar för att erbjuda utbildning i Lund inom gymnasieskola och gymnasiesärskola.

Utbildningsnämnden har samordningsansvar för skolhälsovården samt IKT-samordning och systemansvar för verksamhetsprogram för förskole- och skolverksamheten. Nämnden är kontaktnämnd med fristående skolor och förskolor.

Nämndens arbete styrs av skollagen samt förordningar som läroplaner och kursplaner.

Ekonomiska ramar

Utbildningsnämnd (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	531 432	575 044	602 801	618 656
Investeringsram	9 100	7 500	9 000	18 000

Infrastruktur och miljö

Teknisk nämnd

Basuppdrag

Tekniska nämnden är förvaltningsmyndighet för kommunens tekniska förvaltning. Tekniska nämnden ansvarar för kommunens gångbanor, cykelvägar, gator, torg, parker, natur- och skogsområden samt koloni- och odlingslottsområden. Nämnden ansvarar också för exploatering av bostads- och företagsområden, förvaltning av kommunens markreserv samt kommunens verksamhet inom kollektivtrafikområdet inklusive färdtjänst och riksfärdtjänst. Nämndens arbete styrs av trafiklagstiftning och plan- och bygglagen.

Ekonomiska ramar

Teknisk nämnd (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	189 837	201 540	204 876	207 712
Investeringsram				
Skattefinansierade verksamhetsinvesteringar	29 345	26 045	20 045	20 045
Infrastrukturinvesteringar	68 900	88 600	125 000	127 100
Spårvägsinvesteringar	174 692	-11 400	0	0
Komponentutbyte	13 200	17 900	17 900	17 900
Exploatering	0	0	22 000	25 000
Strategiska markförvärv	25 000	25 000	25 000	25 000
Investeringsram	311 137	146 145	209 945	215 045

Teknisk nämnd - Infrastruktur (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	61 172	48 022	69 057	72 075
Investeringsram	0	0	0	0

Byggnadsnämnd

Basuppdrag

Byggnadsnämnden genomför på uppdrag av kommunstyrelsen den övergripande planeringen i kommunen och tar fram förslag till översiktsplan och fördjupningar av översiktsplanen. Byggnadsnämnden prövar också frågor om förhandsbesked, bygglov, rivningslov och övriga beslut enligt plan- och bygglagen samt utövar tillsyn över byggverksamheten och prövar frågor om olovligt byggande enligt plan- och bygglagen och andra lagar som berör byggverksamheten. Nämnden ansvarar för bygglovsärende och kontroll av tekniska egenskapskrav, obligatorisk ventilationskontroll och besiktning.

Byggnadsnämnden ansvarar också för fastighetsbildningsärenden enligt fastighetsbildningslagen, förrättningar enligt anläggningslagen samt förrättningar enligt lagen om exploateringsverksamhet. Under nämnden ligger också en omfattande teknisk kart- och GIS verksamhet (geografisk information) samt mätverksamhet.

Ekonomiska ramar

Byggnadsnämnd (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	24 315	31 695	31 944	32 195
Investeringsram	0	0	0	0

Miljönämnd

Basuppdrag

Miljönämnden utövar tillsyn i Lunds kommun enligt livsmedelslagstiftningen, smittskyddslagstiftningen och miljöbalken inklusive tillsyn av strandskyddet samt fullgör i övrigt kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Ekonomiska ramar

Miljönämnd (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	13 778	14 383	14 453	14 524
Investeringsram	0	0	0	0

Renhållningsstyrelse

Basuppdrag

Renhållningsstyrelsens verksamhet omfattar insamling av allt hushållsavfall i Lunds kommun. Gångbanerenshållning och gatuhållning utförs på uppdrag av tekniska nämnden och externa fastighetsägare. Renhållningsstyrelsen ansvarar för information om avfallshantering. Verksamheten är finansierad av taxor och avgifter. Styrelsens arbete styrs av miljöbalken.

Ekonomiska ramar

Renhållningsstyrelse (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Resultatkrav	500	500	500	500
Investeringsram	24 500	38 800	24 100	23 100

Vård och omsorg

Vård- och omsorgsnämnd

Basuppdrag

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för vård- och omsorgsinsatser enligt socialtjänstlagen (SOL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Två målgrupper står i fokus för verksamheten: äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Valfrihetssystem enligt lagen om (LOV) finns inom hemvården, samt avlösar- och ledsagarservice, daglig verksamhet och för personlig assistans.

Ekonomiska ramar

Vård- och omsorgsnämnd (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	1 876 721	1 978 692	2 040 937	2 112 724
Investeringsram	10 100	9 840	11 755	13 690

Socialnämnd

Basuppdrag

Socialnämnden arbetar inom verksamhetsområden som svarar för service, biståndsinsatser och utredningar för barn och ungdomar och deras föräldrar, vuxna med missbruksproblematik, personer med psykiska funktionsnedsättningar, personer i behov av ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder eller rehabilitering samt flyktingar. Till nämnden hör också en tillståndsenhet med uppdrag att utfärda utskänkningstillstånd och utöva tillsyn. Nämndens arbete styrs av socialtjänstlagen, lagen om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare (LVM).

Ekonomiska ramar

Socialnämnd (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	454 971	458 848	455 568	462 286
Investeringsram	2 000	3 500	2 000	2 000

Socialnämnd - Försörjningsstöd (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	115 279	116 869	118 482	120 117
Investeringsram	0	0	0	0

Kultur och fritid

Kultur- och fritidsnämnd

Basuppdrag

Kultur- och fritidsnämnden svarar för kultur-, biblioteks-, och idrottsverksamhet samt öppen fritidsverksamhet. Nämnden ansvarar vidare för arbetet med de kommunövergripande ungdomsfrågorna.

Biblioteksverksamheten styrs av bibliotekslagen.

Ekonomiska ramar

Kultur- och fritidsnämnd (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	347 031	350 169	353 466	356 796
Investeringsram	14 500	26 200	30 000	14 500

Politisk verksamhet

Kommunfullmäktige

Basuppdrag

Kommunfullmäktiges uppdrag är att fastställa mål och riktlinjer för verksamheter, besluta om kommunens budget och verksamhetsplan, fastställa skattesatsen för utdebitering till kommunen, besluta om kommunens årsredovisning och om ansvarsfrihet för nämnder samt i övrigt besluta i de frågor som är av grundläggande betydelse för kommunens ekonomi. Kommunfullmäktige har även ansvar för att besluta i frågor som är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen eller av principiell betydelse för kommunens agerande som myndighet samt att välja ledamöter och ersättare i olika nämnder och beredningar.

Kommunrevision

Basuppdrag

Kommunrevisionen består av 15 förtroendevalda revisorer som väljs av kommunfullmäktige. Revisorerna är kommunfullmäktiges granskningsorgan och ska ge kommunfullmäktige underlag för ansvarsprövning av kommunstyrelsen, nämnder och enskilda förtroendevalda. Varje revisor är självständig i förhållande till övriga revisorer samt utgör en egen myndighet.

Valnämnd

Basuppdrag

Valnämnden är lokal valmyndighet och fullgör uppgifter i enlighet med vallagen.

Överförmyndarnämnd

Basuppdrag

Överförmyndarnämnden har till uppgift att kontrollera förmyndarskap, godmanskap och förvaltare i enlighet med föräldrabalken.

Habostyrelse

Basuppdrag

Habostyrelsen ska, till den del det ankommer på kommunen ansvara för verksamheten på Habo gård. Habostyrelsen är huvudman för anläggningen inom fastigheten Lilla Habo 1:6 i Lomma kommun och ansvarar för att lämplig verksamhet bedrivs. Verksamheten ska i första hand vända sig till äldre och personer med olika funktionshinder.

Ekonomiska ramar

Politisk ledning (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Kommunfullmäktige	11 081	11 839	11 840	11 839
Kommunstyrelse	19 579	24 111	24 114	24 111
Kommunrevision	4 340	4 497	4 348	4 347
Valnämnd	4 669	4 240	500	500
Överförmyndarnämnd	14 898	14 922	14 924	14 922
Habostyrelse	4 320	5 027	5 028	5 027
Summa driftsram	58 887	64 636	60 753	60 746
Investeringsram	0	0	0	0

Övrig gemensam verksamhet

Kommunstyrelse

Basuppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett övergripande ansvar för utvecklingen av hela den kommunala verksamheten inklusive de kommunala företagen och för kommunens ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen är även nämnd för kommunkontoret.

I sin lednings- och samordningsfunktion leder och samordnar kommunstyrelsen förvaltningen av kommunens angelägenheter och ansvarar för samordning mellan kommunens företag och mellan företag och kommunen. Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna utvecklingen av den kommunala demokratin och brukarinflytandet. Kommunstyrelsen leder arbetet med och samordnar utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten inklusive de kommunala företagen. Kommunstyrelsen leder och samordnar arbetet med utvärdering och utveckling av hela den kommunala verksamheten inklusive de kommunala företagen.

Kommunstyrelsen ansvarar för den ekonomiska planeringen och övervakar att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin följs och att kommunens löpande förvaltning sköts rationellt och ekonomiskt.

Kommunstyrelsen ansvarar även för att främja en långsiktigt hållbar utveckling, att leda och samordna den översiktliga planeringen av användning av kommunens mark- och vattenområden, att se till att bostadsförsörjning och samhällsbyggande främjas samt att kommunen har en tillfredsställande markberedskap och en betryggande planläggning.

Kommunstyrelsen är också kommunens centrala personalorgan och har hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen har uppsiktsplikt över nämnderna. Verksamheten styrs främst av kommunallagen.

Ekonomiska ramar

Kommunkontor (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	195 910	226 453	231 270	231 687
Investeringsram				
Investeringar	703 150	529 015	487 200	509 665
Fastighetstransaktioner	-3 000	0	0	0
Investeringsram	700 150	529 015	487 200	509 665

Kommungemensamt (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	-4 900	2 500	2 500	2 500
Investeringsram	0	0	0	0

Servicenämnd

Basuppdrag

Nämndens uppgift är att tillgodose kommunens behov av tjänster och lokaler. Verksamheten ska vara kostnadseffektiv, hushålla med resurser och gagna kommunnyttan.

Verksamheten bedrivs inom tre affärsområden, Lundafastigheter, Markentreprenad och Måltidsservice. Nämndens verksamheter finansieras av intäkter från kommunens övriga nämnder.

Ekonomiska ramar

Servicenämnd (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Driftsram	0	6 250	6 250	6 250
Resultatkrav	87 537	89 055	95 055	99 055
Investeringsram	225 000	221 000	208 000	186 000

Ekonomisk redogörelse

Resultatbudget

Årets resultat

Lunds kommun uppfyller det lagstadgade balanskravet som återfinns i Kommunallagen, vilket innebär att kommunens intäkter varje år måste överstiga kostnaderna.

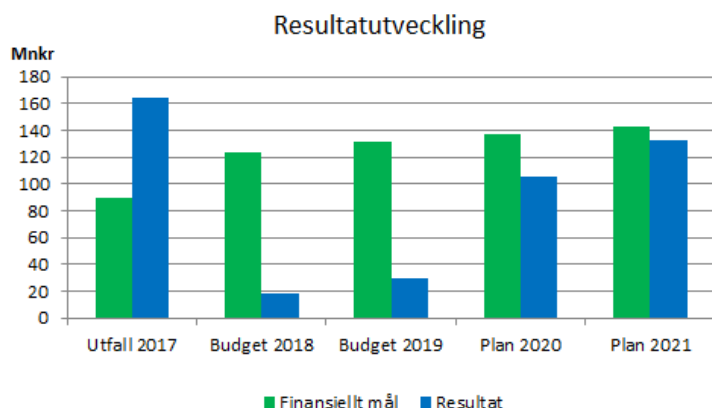
Enligt budget redovisar kommunen ett överskott om 29,6 miljoner kronor för 2019, vilket motsvarar 0,4 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning jämfört med det finansiella målet på 2,0 %. För åren 2020-2021 planeras för överskott om 105,6 respektive 133,1 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,5 % respektive 1,9 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Resultatbudget (Tkr)	Not	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Verksamhetens intäkter		1 907 101	1 871 043	1 933 420	1 960 099	1 987 148
Verksamhetens kostnader		-7 479 118	-7 765 644	-8 188 857	-8 419 745	-8 694 700
Avskrivningar		-351 782	-350 000	-360 000	-365 000	-370 000
Verksamhetens nettokostnad		-5 923 799	-6 244 601	-6 615 437	-6 824 646	-7 077 552
Skatteintäkter		5 577 661	5 775 144	5 930 573	6 134 914	6 393 003
Generella statsbidrag och utjämning	1	422 552	425 575	647 607	715 281	749 614
Verksamhetens resultat		76 414	-43 882	-37 257	25 549	65 065
Finansiella intäkter	2	129 699	132 740	146 185	171 510	177 020
Finansiella kostnader	3	-42 306	-70 550	-79 300	-91 500	-109 000
Resultat före extraordinära poster		163 807	18 308	29 628	105 559	133 085
Årets resultat		163 807	18 308	29 628	105 559	133 085
Årets resultat i % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning		2,7 %	0,3 %	0,5 %	1,5 %	1,9 %
Finansiellt mål 2 % av skatter, generella statsbidrag och utjämning				131 564	137 004	142 852
Nettokostnadsminskning för att nå finansiellt mål				101 936	31 445	9 767

Resultatutveckling

Resultatet för 2017 översteg både budget och det finansiella målet, men resultatnivåerna för budgetperioden når inte upp till det finansiella målet. För budgetperioden 2019-2021 är det finansiella målet ett överskott på 2 % medan de budgeterade resultaten i genomsnitt redovisas till cirka 1,3 %. Detta till följd av sämre ekonomiska tider med en lägre ökningstakt av skatteunderlaget samtidigt som de demografiska utmaningarna fortsätter med fler invånare i de åldersklasser som i högre grad nyttjar kommunal service. Lägre budgeterade resultat jämfört med finansiellt mål medför en högre extern upplåning för att finansiera kommande års investeringar som är höga under budgetperioden med utbyggnader för att möta

befolkningsutvecklingen. Det föreligger därmed en risk att framtida högre räntekostnader kommer att ta en allt större del av resurserna i anspråk

Finansieringsbudget

Till följd av den höga investeringsnivån för kommande år samt lägre budgeterade resultat om cirka 1,3 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning medför det en årlig nettoupplåning om cirka 500 miljoner kronor för 2019-2021. Detta innebär i sin tur att Lunds kommun i mitten av 2022 når skuldsättningstaket på 60 %, det vill säga nettolåneskuldens andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning överstiger 60 %.

Finansieringsbudget (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	18 308	29 628	105 559	133 085
Justering för avskrivningar mm	350 000	360 000	365 000	370 000
Justering för avsättningar	46 200	59 300	67 500	92 800
Kapitalbindning	3 000			
Medel från den löpande verksamheten	417 508	448 928	538 059	595 885
Investeringar				
Nettoinvesteringar	-1 310 487	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Medel för investeringsverksamhet	-1 310 487	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Finansiering				
Upplåning/Amortering	892 979	551 072	461 941	404 115
Minskning av långfristiga fordringar	0	0	0	0
Försäljning anläggningstillgångar	0	0	0	0
Medel från finansieringsverksamheten	892 979	551 072	461 941	404 115
Förändring av likvida medel	0	0	0	0

Nämndernas drift- och investeringsramar

Sammanställning över samtliga nämnders driftramar enligt budgetförslaget för åren 2019-2021, där budget för 2018 avser beslutade ramar i enlighet med EVP 2018-2020.

Driftramar (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Barn- och skolnämnd	2 504 386	2 652 096	2 704 152	2 749 916
Utbildningsnämnd	531 432	575 044	602 801	618 656
Teknisk nämnd	189 837	201 540	204 876	207 712
Teknisk nämnd - infrastruktur	61 172	48 022	69 057	72 075
Byggnadsnämnd	24 315	31 695	31 944	32 195
Miljönämnd	13 778	14 383	14 453	14 524
Vård- och omsorgsnämnd	1 876 721	1 978 692	2 040 937	2 112 724
Socialnämnd	454 971	458 848	455 568	462 286
Socialnämnd - försörjningsstöd	115 279	116 869	118 482	120 117
Kultur- och fritidsnämnd	347 031	350 169	353 466	356 796
Politisk ledning	58 887	64 636	60 753	60 746
Kommunkontor	195 910	226 453	231 270	231 687
Kommungemensamt	-4 900	2 500	2 500	0
Servicenämnd	0	6 250	6 250	6 250
Finansförvaltning	151 917	176 896	222 791	330 521
Summa driftramar	6 520 736	6 904 093	7 119 300	7 376 205

Sammanställning över samtliga nämnders och styrelser investeringsramar enligt budgetförslag för åren 2019-2021, där budget 2018 avser beslutade investeringsramar i enlighet med EVP 2018-2020.

Investeringsramar (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Barn- och skolnämnd	14 000	18 000	18 000	18 000
Utbildningsnämnd	9 100	7 500	9 000	18 000
Teknisk nämnd - skattefinansierade verksamhetsinvesteringar	29 345	26 045	20 045	20 045
Teknisk nämnd - infrastrukturinvesteringar	68 900	88 600	125 000	127 100
Teknisk nämnd - spårvägsinvesteringar	174 692	-11 400	0	0
Teknisk nämnd - komponentutbyte	13 200	17 900	17 900	17 900
Byggnadsnämnd	0	0	0	0
Miljönämnd	0	0	0	0
Renhållningsstyrelse	24 500	38 800	24 100	23 100
Vård- och omsorgsnämnd	10 100	9 840	11 755	13 690
Socialnämnd	2 000	3 500	2 000	2 000
Kultur- och fritidsnämnd	14 500	26 200	30 000	14 500
Kommunstyrelsen	703 150	529 015	487 200	509 665
Servicenämnd	225 000	221 000	208 000	186 000
Summa investeringar före exploatering	1 288 487	975 000	953 000	950 000
Teknisk nämnd - Exploatering	0	0	22 000	25 000
Teknisk nämnd - Strategiska markförvärv	25 000	25 000	25 000	25 000
Kommunstyrelse - Fastighetstransaktioner	-3 000	0	0	0
Summa investeringsramar	1 310 487	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Föreslagna investeringsramar är anpassade till ett realistiskt tak om maximalt 1 000 mnkr årligen för EVP-perioden. Detta motsvarar en minskning jämfört med ursprungligt förslag till investeringsbudget om cirka 300-550 mnkr årligen.

De lägre investeringsramarna för kommande period medför även lägre driftkostnader. Detta medför att nämndernas driftbudgetar avseende kompensation för nya kostnader i samband med genomförda investeringar från och med år 2020 kan behöva justeras vilket kommer att beaktas i framtida budgetar.

Noter resultatbudget

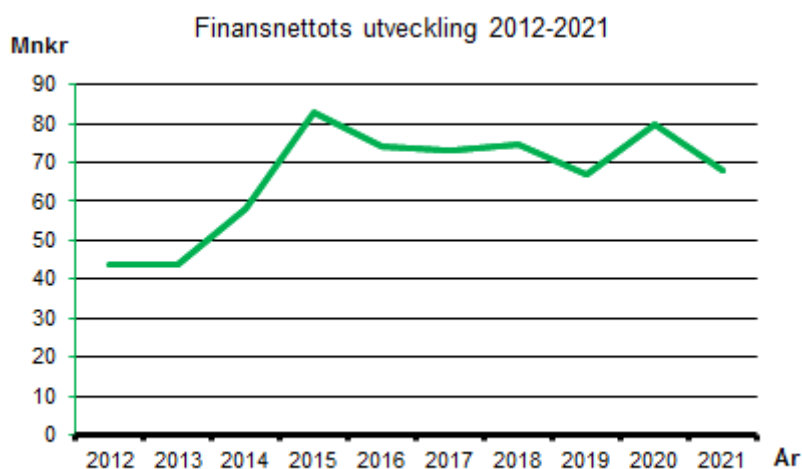
Generella statsbidrag och utjämning

Generella statsbidrag och utjämning utgör cirka tio procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Nettomässigt erhåller Lunds kommun en nettointäkt inom skatteutjämningen men där kommunen är en relativt stor betalare utifrån kostnadsutjämningen, vilket beror på den stora andel studenter som är skrivna i Lund. Bland de generella statsbidragen och utjämningen ingår till fullo Lunds andel av regeringens välfärdssatsning från budgetpropositionen 2017 om 10 miljarder kronor till kommuner och landsting. För Lund innebär det totalt 68 miljoner kronor som fördelar sig som ett generellt statsbidrag enligt befolkningsfördelning samt ett särskilt bidrag enligt flyktingvariabler. Från och med år 2021 redovisas hela välfärdssatsningen som ett generellt statsbidrag. Från och med 2019 ingår statens nya välfärdssatsning från budgetpropositionen 2018 i de generella statsbidragen.

Budget för generella statsbidrag och utjämning för perioden överensstämmer med SKL's skatteunderlagsprognos per augusti 2018 (cirkulär 18:27) med hänsyn till Lunds kommuns egen befolkningsprognos.

Finansnetto

Finansnettot är skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader. För Lunds kommun avser de finansiella intäkterna främst aktieutdelningar från kommunala bolag, borgensavgifter samt ränteintäkter för vidareutlåning till kommunala bolag. Kostnaderna avser räntekostnader för kommunens externa lån samt finansiella kostnader för pension.

Under budget och planperioden förväntas finansnettot fortsatt bli positivt. Högre räntekostnader till följd av en högre låneskuld neutraliseras av förväntade högre utdelningar från kommunala bolag under perioden.

Under 2017 var kommunens räntekostnad för upplåningen låg baserad på allmänt låg räntenivå. För budget och planperioden har en genomsnittlig räntenivå antagits baserad på marknads tro om högre räntor framöver. Med detta antagande beräknas räntekostnaderna för 2019 uppgå till 53 miljoner kronor och i slutet av planperioden till 82 miljoner kronor vilket framförallt beror på en ökad låneskuld. En ökad skuldnivå innebär en betydande risk för framtida ökade räntekostnader. En genomsnittlig räntenivå på en procentenhet högre än budgeterat idag skulle medföra en räntekostnadsökning kring 28 miljoner kronor för 2019.

Noter till resultatbudget (Tkr)	Not	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Generella statsbidrag och utjämnning	1				
Inkomstutjämnning		764 182	893 990	969 908	1 054 299
Kostnadsutjämnning		-531 501	-513 673	-546 601	-575 605
Strukturbidrag		0	0	0	0
Regleringsavgift/bidrag		-22 084	54 264	88 693	82 206
Införandebidrag		0	0	0	0
LSS-utjämnning		3 352	-7 178	-7 303	-7 430
Kommunal fastighetsavgift		192 295	196 144	196 144	196 144
Övriga bidrag (välfärdsmiljarder)		19 331	24 060	14 440	0
Summa generella statsbidrag och utjämnning		425 575	647 607	715 281	749 614
Externa finansiella intäkter	2				
Aktieutdelning kommunala bolag		83 900	109 000	130 600	133 700
Ränteintäkter		42 440	30 685	34 410	36 820
Borgensavgifter, LKF och Sydsvatten		6 400	6 500	6 500	6 500
Summa externa finansiella intäkter		132 740	146 185	171 510	177 020
Externa finansiella kostnader	3				
Räntekostnader		-56 950	-60 700	-69 600	-79 300
Räntekostnader, pensionsförvaltningen		-13 600	-18 600	-21 900	-29 700
Summa externa finansiella kostnader		-70 550	-79 300	-91 500	-109 000

Finansförvaltning

Sammanställning över finansförvaltningens driftram enligt budgetbeslut för åren 2019-2021, där budget för 2018 avser beslutade ramar i enlighet med EVP 2018-2020. Nedan specificeras också kostnadsposten för reserverade medel för kommande år.

Finansförvaltningen (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Specifikation verksamhetskostnader				
Pensionsintäkter	217 000	270 000	300 000	325 000
Pensionskostnader	-373 900	-409 700	-431 500	-471 900
Kapitalkostnader	27 044	20 000	22 000	22 000
Statsbidrag	35 400	32 700	32 700	32 700
Exploateringsintäkter (reavinster)	15 000	12 000	12 000	15 000
Övrigt	0	-175	-175	-175
Reserverade medel enl spec nedan	-72 461	-101 721	-157 816	-253 146
Summa nettokostnader, finansförvaltningen	-151 917	-176 896	-222 791	-330 521

Finansförvaltningen (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Specifikation reserverade medel				
Till kommunstyrelsens förfogande	-10 121	-10 121	-10 121	-10 121
Miljöanslag	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Driftmedel utbyggnad lokaler	-20 000	-49 000	-68 000	-109 000
Plan för delaktighet och jämlikhet för personer med funktionshinder	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Stöd- och serviceplan, socialnämnd	-15 220	-10 500	-10 500	-10 500
Stöd- och serviceplan, vård- och omsorgsnämnd - LSS	0	0	-35 660	-63 110
Stöd- och serviceplan, vård- och omsorgsnämnd - SoL	0	0	-2 435	-30 315
Ökat flyktingmottagande, socialnämnd	-720	0	0	0
Flyktingbostäder för nyanlända	-24 200	-14 900	-13 900	-12 900
Medel för resultatöverföring över åren	0	-10 000	-10 000	-10 000
Stimulansmedel för att lämna lokaler i förtid	0	-5 000	-5 000	-5 000
Summa nettokostnader, finansförvaltningen	-72 461	-101 721	-157 816	-253 146

Pensionsförvaltning

För de pensionsmedel som avser förmånsbestämd pensionskostnad ska särskild förvaltning ske inom ramen för egen redovisningsenhet. Av tabellerna nedan framgår resultat- och finansieringsbudget för denna redovisningsenhet.

Resultatbudget (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Finansiella intäkter	13 600	7 300	8 400	9 500
Finansiella kostnader	-13 600	-18 600	-21 900	-29 700
Resultat före extraordinära poster	0	0	0	0
Årets resultat	0	-11 300	-13 500	-20 200

Finansieringsbudget (Tkr)	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Årets verksamhet				
Finansnetto	0	-11 300	-13 500	-20 200
Medel från årets verksamhet	0	-11 300	-13 500	-20 200
Investeringar				
Värdepapper, ökning	-48 200	-61 300	-69 500	-94 800
Medel för investeringsverksamhet	-48 200	-61 300	-69 500	-94 800
Finansiering				
Årets avsättning, ökning	48 200	72 600	83 000	115 000
Medel från finansieringsverksamheten	48 200	72 600	83 000	115 000
Förändring av avräkningsskuld	0	0	0	0